

Проповіді на Тиждень Виховання 2020

«Дім вдома»

2 червня

Євангеліє: Мк 12, 13-17

Кожного дня ми приймаємо різні рішення. Зазвичай це прості, банальні рішення, наприклад о котрій годині треба прокинутися, що одягнути, що приготувати на обід або вечерю і т. д. Однак, деколи потрібно приймати і важливі рішення, від яких може залежати все наше майбутнє, а можливо навіть і життя.

У сьогоднішньому Євангелії Ісусу задає запитання, на котре Він має дати вирішальну відповідь, тобто має прийняти рішення, від якого може залежати Його майбутнє: “Чи належить давати податок кесареві, чи ні? Давати нам чи не давати?” Закон Мойсея забороняв євреям підтримувати іноземців чи язичників (ці два терміни були однозначними). Але так історично склалось, що євреї були змушені платити данину римлянам і жили в постійному конфлікті сумління. І це дало фарисеям та іродіянам можливість зловити Ісуса на слові та звинуватити Його.

Фарисеї та іродіяни поставили Ісусові дуже тонке питання. Вони почали з лестощів. Цим вони переслідували дві мети: розсіяти підозрілість Ісуса і не дати Йому можливості ухилитися від відповіді, не втративши при цьому репутації. У світлі всіх цих обставин питання, поставлене фарисеями та іродіянами, було досконалим зразком підступності. Якщо Він скаже, що має за Законом платити податок - Він втратив би назавжди вплив серед простого народу, і на Нього стали б дивитися як на зрадника і боягуза. Якщо Він скаже, що протизаконно платити податок, вони могли повідомити про це римлянам і заарештувати Його, як революціонера. Вони були впевнені, що влаштували Ісусові пастку, з якої взагалі немає виходу. Що б Ісус не відповів, він би потрапив у конфлікт.

Ісус одразу зрозумів небезпеку, що міститься в питанні. Він читає їхні серця і вказує на їхнє лицемірство. Він дає їм відповідь, якої вони взагалі не очікують, тому що Ісус – це Справедливість і Правда, що завжди дає правильні відповіді. Він в свою чергу міг би оскаржити своїх противників, адже володіння євреєм такою монетою суперечило Закону Мойсея, який забороняв робити зображення як людей, так і тварин (Втор 4, 16-18). Той факт, що питаючі Ісуса володіли цією монетою, було рівнозначним визнанням імператорської незалежності. Ймовірно, якби атмосфера була менш ворожою, Ісус дав би більше пояснення.

Чи в нашому особистому вихованні, у прийманні важливих рішень, в наших запитаннях і проханнях, котрі є звернені до Бога, ми не є надто зарозумілі, вимагаючи такої відповіді, яка була б зручнішою для нас? Це саме стосується і виховання інших. Чи не є я лицемірним? Чи намагаюся бути відкритим на “іншість” тих, кого Господь ставить на моїй дорозі. Чи у їхньому вихованні стараюся, як Ісус, зрозуміти їхні серця і потреби, та бути справедливим і разом з ними шукати правильні відповіді на виникаючі запитання та важливі рішення?

Господи, дай мені сил і відвагу, що я жив правдою та був ідеальним прикладом для інших!

о. Юстин Копитко OFM

03 червня

Євангеліє: Мк 12, 18-27

Багатодітність – це нормально

Моя мати - найменша донька у багатодітній родині, в якій народилося одинадцять дітей. Її спогади дитинства сповнені теплих згадок з братами та сестрами. Вона народилася відразу після війни, тому жила бідно і в тісноті. Однак вона могла розраховувати на турботу та підтримку своїх старших рідних. У будинку було повно друзів, та колег і приятелів, а це означало, що вона не пам'ятає нудьгу, бо в ньому завжди було багато відповідей на питання «Що робити?». Для неї ця атмосфера стала благословенням рідного дому, про що говорить тема цьогорічного тижня виховання.

У сьогоднішньому Євангелії є сім чоловіків, які послідовно намагаються завести потомство. Безпліддя цієї жінки, чоловіками якої всі були, нагадує інших біблійних героїнь, таких як Єлизавета та Сара, які страждали від відсутності дітей. У Біблії безпліддя - це ганьба, а багато дітей є ознакою Божого благословення.

"Я дам тобі потомство стільки, скільки зірок на небі, і як піщин у морі", - пообіцяв Бог Аврааму. Така обіцянка сьогодні може викликати у багатьох батьків пришвидшене серцебиття. Чому? Бо ми всі в різній мірі спадкоємці та діти моральної революції, розпочатої в 1968 році. Ми заражені протизаплідним менталітетом. Крім усього іншого, вона відокремила сексуальність від продовження роду і для багатьох стала зручною обіцянкою мирного життя, не беручи на себе відповідальність за того, хто каже тобі "мама" чи "тато". Перші дев'ять місяців життя дитини, які багато хто називає «блаженим станом», стали асоціюватися з тягарем. У цьому контексті Україна за роки незалежності зменшилася приблизно на 10 мільйонів громадян.

Давайте цінувати багатодітні сім'ї. Будьмо доброзичливі, утримуючись від поспішних суджень. Розглядаймо їх як нормальність, а не надзвичайне явище. Поважаймо вибір батьків, часто викликаний мотивами віри та відкритістю до Божої волі.

о. Міхал Воцял SDB

04 червня**Євангеліє: Мт 26, 36-42**

Сьогодні Бог особливим чином звертає нашу увагу на Свого Сина, якого називаємо Верховним і Вічним Священником, відкриваючи при цьому глибину поняття жертви та готуючи нас до прийняття її в своєму житті.

Приклад Авраама, про якого читаємо в першому читанні, показує нам дорогу приготування до правдивої жертви усього життя. Спочатку Авраам, довіряючи Богу, виходить зі свого родинного міста і вирушає в незнану, далеку мандрівку. В дорозі зустрічає багато випробувань, які, в єдності з Господом, вдається йому пережити. Потім довгий час очікування обіцяного потомства, різні спокуси недовіри, в певному роді навіть помилки, які, знову ж таки, вдається пережити з Божою допомогою. Авраам був свідком великих чудес, він той, який, врешті рещт, бачив ангелів. І лише пройшовши це все, Господь дає йому досвідчити найважчого випробування – жертви, і то жертви не самого себе, а жертви своєї надії, розради, чогось «єдиного». Виглядає так, ніби Господь постійно готував Авраама до цього.

Впевнений, що кожного дня Господь готує і нас до цього апогею любові – «жертви», але робить це дуже поступово, дуже обережно. Тому кожне наше рішення, кожен наш вибір дороги за Ним – це вже приготування. Якщо сьогодні не відкину маленької спокуси, як переможу велику, якщо сьогодні не дотримаюся вірності у малому, як збережу вірність у великому? Тож, насамперед, зі всіх сил дбаймо про те, щоб кожного дня, як тільки зможемо, обирати дорогу вірності, пам'ятаючи, що кожне мале випробування гартує в нас духа і спроможність до жертви заради любові в майбутньому!

Також, читаючи історію жертви Авраама, можемо дивуватися тим, наскільки багато Господь зажадав від Авраама. Так, не допустив загибелі Ісаака, але ж вимагав цього! Але й це ж питання можемо висловити сьогодні до себе: «Чому ж я сумніваюся в Божій Любові сьогодні, бачачи, яку жертву приніс наш Небесний Отець для її підтвердження»? Чому в моєму серці не виникає протиріч, коли роздумую над цим фактом? З Євангелії бачимо, що Господь може «віддалити цю чашу», а Ісус може від неї відмовитися, також має на серці смуток, переживання, сумнів, однак приймає її і випиває сповна. З цього можемо зробити висновок, що жертва – це свідомий і добровільний доказ любові. І не важливо чи присутній при цьому сумнів, біль, вагання, той хто на неї спромігся – довів свою любов!

Переживаючи сьогоднішнє свято, погляньмо ще раз на все, що нас оточує і задумаймося, чи не готує через це Господь нас до чогось, що поки, можливо, не можемо навіть припустити своїм людським розумом. А крім того, пам'ятаймо, що найбільшу жертву, найбільший доказ любові уже принесено, ми ж намагаймося повірити цій любові і відповісти на неї своїми щоденними виборами.

о. Микола Бистрицький

05 червня

Євангеліє: Мк 12, 35-37

Один із «Добрих Пастирів» ХХ-ХХІ століття, домініканець, отець Ян Гура, ініціатор та довголітній провідник зустрічей молоді на ЛЕДНІЦІ в Польщі, писав у споминах з нагоди ювілею 25-тиріччя свого священства, що в його особистому житті, дорозі покликання до священства та богопосвяченого життя найпрекраснішим словом, яким міг би окреслити суть минулих днів, є слово «дім». Згадуючи на початку всі події, які глибоко залишилися в його пам'яті з дитинства, споминає рідний дім, відвідини у своїх рідних, перебування в парафіяльному домі свого дядька – священника, пізніше переходить до життя в монастирі і підсумовує: «Сьогодні дякую Господу, що протягом всіх тиз років, я ніколи не був примушений шукати іншого середовища, іншого дому, інших братів, як тих, кого Господь мені подарував в моєму рідному домі та спільноті свого ордену».

Чи я, дивлячись на особистий досвід життя, міг би підписатися сьогодні під таким твердженням? Чи таке твердження погодилися би сьогодні підписати ті, хто довіреним нашій опіці та вихованні – діти, підлітки, молодь? Наші діти...

Гаслом цьогорічного «Тижня виховання» є фраза «Дім вдома». Переживаємо цей час для того, щоб усвідомити собі значення дому не тільки як місця проживання, відпочинку чи просто перебування, бо ці всі окреслення можна вживати також до місць, яке називаємо «гуртожиток», «готель», «дача». «Дім» - це атмосфера, простір, який суттєво відрізняється від інших місць перебування.

Першою рисою необхідною для створення атмосфери домашнього затишку є творча присутність всіх, кого об'єднує не тільки фізична присутність (перебування) але і духовний зв'язок. Разом створюємо цю атмосферу, кліматичні умови для спільного зростання, а не тільки виживання, вегетації. Звісно перші скрипки в цьому оркестрі це батьки: мама і тато, про яких можна сказати, що вони «на своєму місці», тобто свідомо вибрали таку дорогу до спасіння, в неї вбачають виповнення свого життєвого покликання та розуміють потребу постійної формації так духовної, як і людської.

Таку атмосферу створював для апостолів та учнів, але також і слухачів сам Ісус. Навіть коли Вчитель вказує на помилки книжників чи погані наміри фарисеїв, Він говорить з такою силою та любов'ю, що юрба охоче слухає Його слів. Створювати атмосферу «слухання Ісуса» в домашньому середовищі - це ключ до будування справжньої домашньої спільноти.

Другою рисою домашньої атмосфери та простором для вираження своїх прагнень, очікувань чи звичайних щоденних переживань є особистий діалог. Звісно і тут необхідною умовою для успіху є фізична присутність. Суть не в тому, щоб багато говорити, але щоб також навчитися прислухатися до голосу кожного, навіть наймолодшого. Певно найчастіше причиною того, що діти чи підлітки «зачиняються» у віртуальному світі чи шукають пригод у відносинах з однолітками є власне ця не заспокоєна потреба, щоб бути вислуханим.

Черговим простором будування атмосфери дому є спільне святкування. І не йде тут виключно про «відзначення» того чи іншого релігійного, державного чи родинного свята, але про спільну радість перебування. Не так сильно як подарунків чи квітів близькі потребують нашої уваги та присутності, тому що власне присутність є найпрекраснішим знаком любові чи приязні. В тому контексті потрібно також звернути увагу на святкування «Дня Господнього», неділі в наших родинних та спільнотах. Спокуса до того, щоб це просто був «вихідний день» чи нагода для відпочинку або «святого спокою» після тижня праці і різних важких обов'язків також часто руйнує наші відносини та спричиняє пошуку інших місць відпочинку чи заспокоєння своїх життєвих необхідних потреб.

Справжня родинна спільнота є також відкритою для інших. І тут місце на останню рису дому – гостинність. І не суть виключно в тому, що фізично відкриваємося на тих, хто має бажання розділити перебування з нами на декілька годин чи може і днів. Потрібно

також звернути увагу на спосіб, в який ми говоримо про інших – наших близьких, родичів, друзів, сусідів... Тут місце для правди, але також прощення та ввічливості.

Будування атмосфери родини, спільноти, дому – це процес, який має свій початок, розвиток та звершення та спільну мету. Хай ці наші сьогоднішні роздуми допоможуть нам у дорозі до повного ідеалу, який чекає нас у небі.

о. Вальдемар Павелець SAC

6 червня

Євангеліє: Мк 12, 38-44

В сьогоднішній Євангелії зустрічаємо заможних людей, які на показ кидають гроші на пожертву. Я кидаю гроші. Нехай світ бачить. Дивіться, поважайте мене. Захоплюйтесь мною. Ісус Христос дивиться на них, але не захоплюється ними. Господь дивиться і захоплюється убогою вдовою. Вкинула все, що мала. І це є королівська милостиня. Ісус Христос нам пригадує дуже важливу правду. Богу є миле не те, що ми даємо, але як ми даємо. Почуття, які спонукають нас до милосердя. Хочу допомогти чи принизити? Наш внутрішній світ важливіший від усіх скарбів. Покірنا вдова дає більше ніж пихатий і нещасний багач.

Роздумуючи над цим Євангеліє варто зробити для себе іспит сумління. Що мною керує?

Бог, його слава, милосердя, любов. Чи може моя слава, пошана серед людей, мій авторитет? Наші вчинки - це відблиск нашої віри. *Серце чисте створи мені, о Боже і дух потужний віднови в нутрі моїм.* (Пс. 51, 12) З щирого, покірного серця народжується добро, яке я роблю. Якщо в моєму серці не буде подяки, прослави Бога, любові до Нього то я буду тією людиною, на яку Ісус дивиться, але не захоплюється нею. І прийде час, коли я лопну, як мильна бульбашка. Бог слухає серце, а не язик. Напевно, всі інші кидали набагато більше. Для Бога не важливий розмір пожертви, а постанова серця. Вдова хотіла прославити Бога тим, що мала.

Робити все для слави Божої, жити побожністю на щодень вчимося в родині. Місце, де повинна народжуватись любов, милосердя, прощення, добро це наш дім. Батьки дають добрий приклад дітям, а діти вчать у батьків. Давня приказка говорить. *Слова вчать приклади схиляють до наслідування!* Родина - спільнота любові, простоти, радості. Любов - це бути близько, в звичайності щоденних сімейних зустрічей. Простота, наша ранкова посмішка за спільним сніданком. Щира радість кожній добрій оцінці, яку зі школи принесла дитина. Спільно вчимося милосердю. Батьки вчать дітей тому, що мають в своєму серці. Діти приймають слова своїх батьків з любов'ю і впроваджують їх в життя. Це можливо! Якщо я жертвую все, що маю для своєї родини. Вкладаю всі сили і молитву. Господь мені допомагає. Він є і дивиться на мене і захоплюється мною. Дає своє благословіння. Твоя родина, твій дім є скарбонкою, до якої кидаєш те, що маєш. З тим серцем яке маєш сьогодні. *Серце чисте створи мені, о Боже і дух потужний віднови в нутрі мої* (Пс. 51, 12). Без Бога мій дім не буде домом милосердя, любові, радості. Просімо Господа, щоб мій дім був домом Божим.

О. Леонід Ярошинський SAC

7 червня

Євангеліє: Йн 3, 16-18

УРОЧИСТІСТЬ ПРЕСВЯТОЇ ТРІЙЦИ

Слава Ісусу Христу! Дорогий Брате і Сестро в Христі!

Сьогодні у Церкві урочистість Пресвятої Трійці. День, коли ми згадується про Бога у 3-х Особах. Проте найважливіша причина, чому Ти тут, що ми прийшли в Дім Господній, «в гості до Бога».

Він на Тебе чекав від минулої неділі. Він дуже старанно приготувався до зустрічі з Тобою. Він зараз запросив Тебе до столу Божого слова. Щойно він розмовляв з Тобою, а Ти Його уважно слухав, чи ж не так? Що Тебе найбільше доторкнуло? Що Ти запам'ятав?

Не знаю як Ти, я особисто вже давно чекав на Його слово і ось воно щойно пролунало: Бо так Бог полюбив світ, що дав свого Єдинородного Сина, щоб кожен хто вірить у Нього, не загинув але мав життя вічне. Дякую Йому за це слово-пригадування. Це не просто пригадування, це запрошення, щоб цим словом жити кожен день Твого життя.

Напиши собі цю цитату на картці і носи її з собою, і коли Тобі буде важко, відкрив і прочитай її. Напиши і причепи на холодильник, нехай вона висить у Твоїй хаті.

У цьому слові є надія, що є Хтось, хто Тебе дуже сильно любить, весь час так само, без умов. Господь не хоче, щоб Ти просто почув це Його слово і забув, але Він хоче, щоб воно пройшло через Тебе як рентген. Він дуже, дуже сильно хоче, а Ти? Почути і повірити у Боже слова - це фундамент справжнього життя, життя з Богом.

Жити з Богом, це означає не відчувати самотності, мати Когось, Хто на Тебе завжди чекає, Хто завжди має для Тебе вирішення Твоїх проблем, Хто просто є. Жити з Богом тепер, це також означає відчутти смак вічного життя вже тепер, тут на землі. Він запрошує, він чекає, але не змушує Тебе, вибір за Тобою.

Тому Він запрошує Тебе сісти, ще за один стіл - євхаристійний. Він хоче, щоби ці слова про Його присутність не залишилися для Тебе тільки теорією, але стали реальністю, тому Він хоче ввійти, а Ти хочеш? Коли буде момент святого Причастя і Ти будеш йти до священника, то «по дорозі» проси гаряче і щиро Ісуса, щоби ввійшов до Твого серця. Нехай слово «Амінь» буде свідомим і добровільним запрошенням Ісуса до себе.

Щоб Бог ввійшовши до нього, «пшов» разом з Тобою до Твого дому, щоб він став також став Божим домом.

Ісусе, дякую за зустріч із Тобою у Твоєму Слові і Причасті, прославляю Тебе за час проведений разом з Тобою і іншими братами і сестрами на святій Месі, нехай за це Богу буде слава на віки вічні. Амінь.

о. Назар Білик

8 червня

Євангеліє: Мт 5, 1-12

Смак блаженства

Кулінарія - це справжнє мистецтво, а кулінар – митець, завдяки котрому окремі інгредієнти набувають гармонії смаку. Кулінарія часто використовує “дикі” рослини для отримання неповторності.

Ялівець, чебрець, полин, кропива, шипшина... В повсякденні ці рослини мають атрибут непридатності “Барвінок на вінок, а полин на віник”, “Часом і між кропивою лілія росте”, “Шипшина важко віддає плоди. Вона людей хапає за рукава.”. В кулінарії ці рослини ототожнюються зі здоров’ям, користю, та підсиленням смаку звичайних страв.

Крокуючи життям ми чуємо багато порад на життя, рецептів на щастя. Блаженства, про які говорить Господь, мають гіркий смак людської долі.

Бідність набуває атрибутів прокляття: “А в іншого сіромахи Ні хати, ні поля, Тільки торба, а з торбини Виглядає доля, Мов дитинка; а він її Лає, проклинає” (Тарас Шевченко).

Смирення слабкості. Сум - відлюдництва. Голод та спрага - тривоги. Милосердя наївності. Чистота - шаленства. Прагнення миру - не справедливостю. Ціна правди вартує життя...

Життя - це кулінарія, яка в своєму меню містить солодкі, запашні, гострі, терпкі страви. Перевага солодоців у вихованні загрожує надмірній вазі власного еґо. Батьки, вихователі - це кулінари людської долі. Трапляється, що в їхніх серцях зароджується бажання захистити раціон дитини від будь-яких проявів гіркоти, терпкості, дисгармонії у житті. Але це провадить до втрати здатності розрізняти смаки. Втративши смак у житті дитина наражає весь організм на небезпеку.

Господь в сьогоднішньому уривку говорить що гіркота має смак. Той хто відчуває терпкість долі має перспективу стати справжнім гурманом, який вміє і вчить розпізнавати життя. Здатність зносити терпкість знак людської зрілості. До цієї зрілості ми покликані виховувати себе та інших. Вино є символом любові, плодом подружньої любові є діти. Добре вино має терпкі ноти, вони ушляхетнюють його надають йому смаку блаженства, шляхетності.

*“В історичних льохах
відстояться вина істин,
гірко вибродять кров'ю
правди пекучої меду”.*

Ліна Костенко.

Господь запрошує нас у терпкості людської долі віднайти блаженства. Він не пропонує нам “фаст фуд”, він дає нам поживу на вічне життя. І навіть якщо тут на землі ми досвідчимо гіркоти людської долі, то у блаженствах Господь обіцяє досягнути “землю, що тече молоком та медом”. (Вих 3,17б).

о. В'ячеслав Гриневич SAC